

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2003/19 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2007/6

Karar Günü:27.2.2007

R.G. Tarih-Sayı:17.11.2007-26703

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Doğru Yol Partisi'nin 2002 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, A.Necmi ÖZLER, Ali GÜZEL ve Serdar ÖZGÜLDÜR'ün katılımıyla 5.4.2005 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında;

Doğru Yol Partisi'nin 2002 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda; 'Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 2002 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Doğru Yol Partisi'nin Genel Merkezi ile il örgütlerinin 2002 yılı gelirlerinin 23.984.609.217.025.-TL, giderlerinin 23.460.505.586.231.-TL ve 2003 yılına devreden nakit mevcudunun 524.103.630.794.-TL olduğu, gelir toplamı ile gider ve nakit devir rakamlarının toplamının birbirine denk olduğu görülmüştür.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi gelirleri 19.205.245.366.330.- TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 24.000.000.- lirası üye giriş aidatı, 738.182.388.462 .- lirası kambiyo gelirleri, 15.628.700.820.000.- lirası Hazine Yardımı, 1.400.012.500.000.- lirası Milletvekili aday adayı aidatı, 500.000.000.- lirası sair gelirler, 3.000.000.000.- lirası satış gelirleri, 132.022.126.095.- lirası ödenecek yasal kesintiler, 842.956.567.308.- lirası faiz gelirleri ve 459.846.964.465.- lirası ise 2001 yılından devreden nakit mevcudundan oluşmaktadır.

Genel Merkezin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti'nin il örgütleri gelirleri 4.779.363.850.695.- TL olarak gösterilmiştir.

Esas Sayısı:2003/19 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2007/6**

Bunun 94.252.565.560.- lirası üye giriş aidatları, 114.508.717.743.-lirası üye yıllık aidatları, 1.649.884.221.195.- lirası bağış ve yardımlar, 2.403.809.000.000.- lirası Genel Merkez yardımları, 187.641.136.000.- lirası faaliyet gelirleri, 61.846.052.954.- lirası sair gelirler, 263.301.347.292.- lirası ödenecek yasal kesintiler ve 4.120.809.951.- lirası ise 2001 yılından devreden nakit mevcudundan oluşmaktadır.

İl örgütlerinin kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümü üzerinde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi**1- Genel Merkez Giderleri**

Parti Genel Merkezi giderleri 18.718.745.073.462.-TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 1.018.234.201.846.- lirası personel giderleri, 2.403.809.000.000.- lirası il örgütlerine yapılan yardımlar, 779.444.395.929.- lirası temsil ağırlama giderleri, 112.905.569.606.- lirası kırtasiye giderleri, 785.391.684.678.- lirası haberleşme giderleri, 866.452.100.029.- lirası taşıma ve vasıta giderleri, 570.491.286.950.- lirası seyahat giderleri, 99.454.400.000.- lirası kira giderleri, 91.353.455.508.- lirası tamir ve bakım-onarım giderleri, 89.063.488.905.- lirası ısıtma, aydınlatma ve temizlik giderleri, 315.339.229.602.- lirası vergi, harç, noter ve sigorta giderleri, 57.475.895.484.- lirası demirbaş alım giderleri, 10.493.021.071.970.- lirası satın alınan propaganda malzeme giderleri, 763.941.123.521.- lirası basın-yayın giderleri, 192.521.679.230.- lirası geçen yıldan kalan borç ödemeleri, 37.000.000.000.- lirası milletvekili aidat iadeleri, 12.000.000.000.- lirası satın alınan nakit vasıtaları giderleri ve 30.846.490.204.- lirası ise sair giderlerden oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezi'nin 2003 yılına devreden nakit mevcudu 486.500.292.868.- liradır.

Genel Merkezin defter kayıtları ve gider belgeleri üzerinde yapılan incelemede, aşağıda belirtilenler dışındaki giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Aşağıda ayrıntısı belirtilen belgeler ile bazı trafik cezaları ve Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammının parti bütçesinden ödendiği görülmüştür.

Muhasebe Fişinin		Ödenen Gecikme Cezasının Mahiyeti	Ödenen Gecikme Cezasının Miktarı
Tarihi	Nosu		
29.01.2002	59	Trafik Cezası	19. 200.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	178. 750.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	25. 170.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	29. 090.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	148. 850.000.

Esas Sayısı:2003/19 (Siyasî Parti Malî Denetimi)**Karar Sayısı:2007/6**

29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	25. 680.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	31. 500.000.
29.01.2002	59	Trafik Cezası	9.600.000.
29.01.2002	59	Trafik Cezası	5.400.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	35. 040.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	111. 440.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	76. 580.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	35. 040.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	111. 440.000.
29.01.2002	59	Trafik Cezası	25. 500.000.
29.01.2002	59	Trafik Cezası	28. 800.000.
29.01.2002	59	Trafik Cezası	9.600.000.
29.01.2002	59	Trafik Cezası	9.600.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	44. 260.000.
29.01.2002	59	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	44. 260.000.
01.02.2002	68	Trafik Cezası	33. 900.000.
01.02.2002	68	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	51. 810.000.
18.05.2002	306	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	28. 710.000.
18.05.2002	306	Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı	25. 900.000.
18.07.2002	451	Trafik Cezası	79. 800.000.
18.07.2002	451	Trafik Cezası	79. 800.000.
18.07.2002	451	Trafik Cezası	51. 300.000.
18.07.2002	451	Trafik Cezası	25. 500.000.
18.07.2002	451	Trafik Cezası	39. 600.000.
		TOPLAM	1.421.120.000.

2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun 70. maddesinde 'Bir siyasî partinin bütün giderleri, o siyasî parti tüzelkişiliği adına yapılır.' hükmü yer almaktadır.

Araç şoförünün aracı kullanırken gerekli özeni göstermemesi suretiyle kişisel kusurundan kaynaklanan trafik cezası ve parti görevlilerinin görevlerini zamanında ve gerekli özeni göstermek suretiyle yapmamaları sonucu süresi içerisinde ödenmeyen Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zamları konusunda parti tüzel kişiliğini sorumlu tutma imkanı yoktur. Bu ödemelerin kişisel sorumluluk kapsamında olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle, parti görevlilerinin gerekli özeni göstermemek suretiyle kişisel kusurlarından kaynaklanan ve dolayısıyla 2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesine aykırı olarak parti tüzel kişiliği adına yapılmayan 1.421.120.000.- liralık trafik cezası ve Motorlu Taşıtlar Vergisi Gecikme Zammı karşılığı malvarlığının aynı Yasa'nın 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazine'ye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinin giderleri 4.741.760.512.769.-TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 550.355.825.050.- lirası personel giderleri, 234.162.962.000.- lirası teşkilatlara yapılan yardımlar, 405.665.470.789.- lirası temsil ağırlama giderleri, 120.203.975.348.- lirası kırtasiye giderleri, 470.507.852.026.- lirası haberleşme giderleri, 580.573.727.836.- lirası taşıma ve vasıta giderleri, 78.677.901.478.- lirası seyahat giderleri, 744.962.082.200.- lirası kira giderleri, 77.133.674.293.- lirası tamir ve bakım-onarım giderleri, 258.601.709.036.- lirası ısıtma, aydınlatma ve temizlik giderleri, 14.795.101.850.- lirası vergi, harç, noter ve sigorta giderleri, 39.040.761.000.- lirası demirbaş alım giderleri, 309.437.587.554.- lirası satın alınan propaganda malzeme giderleri, 119.982.069.997.- lirası basın yayın giderleri, 334.161.173.271.- lirası geçen yıldan kalan borç ödemeleri ve 403.498.639.041.- lirası ise sair giderlerden oluşmaktadır.

Parti'nin il örgütlerinin 2002 yılı gelirleri ve giderleri arasındaki 37.603.337.926.- liralık fark nakit mevcudu olarak 2003 yılına devretmiştir.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gider bölümleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

C- Parti Malları

Doğru Yol Partisi'nin 2002 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede;

Parti'nin 2002 yılında 2820 sayılı Yasa'nın 74. maddesi uyarınca değeri yüz milyon lirayı aşan 76.410.483.484.- lira değerinde muhtelif demirbaş eşya niteliğinde taşınır mal ve 19.000.000.000.- lira değerinde bir adet taşınmaz mal ediniminin olduğu anlaşılmaktadır.

Parti tarafından 2002 yılında edinilen demirbaş eşya niteliğindeki 76.410.483.484.- liralık taşınır malların 57.475.895.484.- liralık kısmı Genel Merkez 18.934.588.000.- liralık kısmı ise il örgütlerince edinilmiştir.

Parti tarafından 2002 yılında edinilen 19.000.000.000.- lira değerindeki bir adet taşınmaz mal Erzurum İl Başkanlığı tarafından hizmet binası olarak kullanılmak üzere alınan apartman dairesi olup satınalma yoluyla edinilmiştir.

Parti Genel Merkezi'nce 2002 yılında elde edilen 57.475.895.484.- lira değerindeki taşınır demirbaş mallar muhtelif büro malzemelerinden oluşmakta olup tamamı satınalma suretiyle edinilmiştir.

Parti il örgütlerince 2002 yılında elde edilen 18.934.588.000.- lira değerindeki taşınır demirbaş mallar muhtelif büro malzemelerinden oluşmakta olup, 14.010.000.000.- liralık kısmı satınalma, 4.924.588.000.- liralık kısmı ise bağış suretiyle edinilmiştir. Bağış suretiyle elde edilen mallar açısından yasal bağış sınırı aşılmamıştır.

Doğru Yol Partisi'nin 2002 yılı kesinhesabının ve eklerinin incelenmesinde, Parti'nin Genel Merkez ve il örgütlerinin ihtiyacı için bağış ve satınalma yoluyla elde edilen 76.410.483.484.- lira tutarındaki taşınır mallar ile 19.000.000.000.- lira tutarındaki taşınmaz malın 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

IV- SONUÇ

Doğru Yol Partisi'nin 2002 yılı kesinhesabının incelemesi sonucunda;

1- Parti'nin 2002 yılı kesinhesabında gösterilen 23.984.609.217.025.- lira gelir ve 23.459.084.466.231.- lira gideri ile 524.103.630.794.- lira nakit devrinin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- 2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesine aykırı olarak, parti tüzel kişiliği adına yapılmayan 1.421.120.000.- lira gider karşılığı malvarlığının, aynı Yasa'nın 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazine'ye gelir kaydedilmesine,

27.2.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Tülay TUĞCU

Başkanvekili
Haşım KILIÇ

Üye
Sacit ADALI

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Ahmet AKYALÇIN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Mustafa YILDIRIM

Üye
A. Necmi ÖZLER

Üye
Şevket APALAK

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT